

Cutremurul din 4 martie 1977

**Rapoarte, stări de spirit și sinteze întocmite
de lucrătorii Securității**

10 martie 1977

Sinteză întocmită de șeful Inspectoratului Județean Suceava, colonelul Ițcuș Dragoș, privind comentariile făcute de unii cetățeni din județ după cutremurul din 4 martie 1977.

Potrivit sintezei, oamenii avansau următoarele ipoteze cu privire la cauzele seismului și la pagubele produse:

- **seismul a fost o pedeapsă divină;**
- **ideea de seism ar fi fost avansată de propaganda comunistă pentru a masca realitatea (explozia unei bombe nucleare);**
- **prăbușirea a numeroase clădiri din țară s-ar fi datorat executării lor defectuoase.**

Documentul a fost înaintat conducerii județene de partid, Direcției I și Centrului de Informatică și Documentare din Ministerul de Interne.

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 8779, vol. 80, ff. 119-120)

S I N T E Z A

Cu privire la cauzele și efectele cutremurului din 4 martie a.c., precum și la modul de recuperare a pagubelor pricinuite, în ultimele zile s-au obținut informații, din care reiese că izolat anumite persoane fac comentarii, interpretând că seismul ar fi manifestarea voinței unei forțe supranaturale sau că ar fi fost provocat de explozia unei bombe termonucleare. Unii consideră că dărâmarea anumitor construcții a fost posibilă datorită slabei rezistențe cauzată de economiile la materiale făcute în mod nejustificat precum și de forțarea termenelor privind darea în folosință.

Comentariile de genul celor raportate au fost înregistrate din partea zvonitilor: MATHER MARIN angajat la punctul zonal cinematografic, MOISIUC GHEORGHE statistician și ASTEFANOAIE IOAN jurist, de la Intreprinderea de prelucrare a lemnului, MERCULOV IOAN funcționar la Intreprinderea de șantier construcții montaj, REZUS GHEORGHE, WAGNER ISRAEL, PAPADIUC GHEORGHE, LUCA IOAN și MALINOVSKI EMANUIL, pensionari, din oragul Rădăuți, SABAU PETRU funcționar la Uniunea județeană a cooperativelor meștegugărești, IACOB IOAN directorul școlii populare de artă, MOLDOVAN MIHAI profesor de educație fizică, HRISTEA DAN profesor de fizică, DUCIAG CORNEL directorul liceului economic și RUI IZU pensionar, din Suceava, MIHAILESCU NEGULAI și ACHITEI RADU ingineri de la Combinatul minier "Suceava" din Gura Humorului, COJOCARU IACOB aderent al sectei "Mărtorii lui Iehova" în cadrul căreia are rol de conducere, din comuna Ciprian Porumbescu și alții.

De exemplu TOPAN VASILE inspector financiar la Consiliul popular al oragului Siret, a afirmat: "... acest dezastru s-a produs din cauza unei explozii nucleare provocată de România, iar acum, după ce ai noștri fac prostii, mai cer și ajutoare în străinătate". MURTEANU RODICA membră CAP din comuna Udești, atribuie cauza cutremurului, unei explozii nucleare provocată de sovietici. În același sens a făcut comentarii și PERJU CONSTANTIN

maistru la Intreprinderea mecanică din Suceava.

COJOCARU IACOB jehovist, din comuna Ciprian Porumbescu, explicând cauzele cutremurului ca fiind voința unei forțe supra-naturale, a afirmat: "... trebuie să ne pregătim pentru că semnele sfirgitului se arată tot mai accentuat". Similar a comentat și HAINEN MARIU de la grupul cinematografic Rădăuți, care în plus a adăugat că "... dumnezeu îi pedepăște pe oameni pentru că sînt răi și din această cauză au fost inundațiile din 1970, pierderea de recoltă prin îngheț din toamna anului 1976 iar acum a avut loc cutremurul". MOISIUC GHEORGHE statistician la I.P.L. Rădăuți, în legătură cu cutremurul afirma: "... lumea nu crede în dumnezeu, forța atotputernică ce conduce omnia și de aceea din cînd în cînd, dumnezeu mai dă cîte un semnal pentru a arăta că totuși există ... ".

ASTEFANCAIE IOAN jurist la I.P.L. Rădăuți, comentînd efectele cutremurului, s-a exprimat: "... după părerea mea, prăbușirea unor construcții se datorește și impulsului din ultimul timp la economia de materiale, în special a betonului ... ". SABAU PETRU funcționar la U.S.C.C. Suceava, exprimîndu-și admirația și respectul față de conducerea de partid și de stat privind măsurile luate în vederea salvării vieților omenești, ajutorării sinistraților și pentru revenirea în cel mai scurt timp la viața normală, aprecia totodată că: "blocurile ce s-au dărîmat au fost construite în grabă, făcîndu-se nejustificat economii la materiale, iar constructorii și alți factori au raportat date inexacte. Ar fi bine ca toți cei care au dus în eroare conducerea statului în privința lucrărilor de construcții, să fie trași la răspundere". MALINOVSKI EMANUIL avocat pensionar din Rădăuți, apreciînd ținuta corectă a șefului statului român în aceste împrejurări grele, fapt pentru care merită toată lauda și stima întregului popor, pentru grija și preocupările sale, a menționat că "dărîmarea atîtor clădiri este și o consecință a superficialității cu care au fost construite, a sustragerii de materiale și economii nechibzuite, fapt ce ar trebui să dea de gîndit conducerii de stat".

Pe aceeași temă a comentat și PARADIUC GHEORGHE, pensionar din Rădăuți, fost șeful siguranței din localitate, care menționa că: "... în realizarea construcțiilor s-a neglijat faptul deja cunoscut că asemenea seisme au mai avut loc în țara noastră, cu același epicentru și totuși nu s-a adătat atenția cuvenită de a se construi în zona respectivă clădiri durabile și fără să se aplice coeficientul de economii, care de fapt nu a adus economii ci pierderi".

Inginerii MIHAILESCU NICOLAI și AGHITRI RADU din cadrul colectivului de proiectanți a Combinatului minier "Suceava" din Gura Humorului, discutând pe marginea efectelor cutremurului, concluzionează că "este necesar să se revizuiască planul de măsuri privind economia de materiale de construcții, din toamna anului 1976, întrucât s-a văzut că aceste economii nu au nici un sens și în cele din urmă duc la pagube foarte mari".

SCORNICICA GEORGE arhitect din București, aflat în timpul cutremurului la rude în Rădăuți, și-a manifestat nemulțumirea "deoarece în ultimii ani nu se mai construiesc blocuri de locuit care să prezinte siguranță. Blocurile din prefabricate au o consolidare superficială, rezistind doar la cutremure de gradul V pe scara Richter".

Profesorul de fizică HRISTEA DAN de la liceul "Stefan cel Mare" din Suceava, s-a exprimat că "era normal ca la un cutremur de o asemenea intensitate, să se dărîme un mare număr de edificii, avînd în vedere regimul de economii de materiale ce este impus constructorilor. În devizele actuale, cantitățile de materiale ^{S-au} redus față de cele real necesare cu $\frac{1}{4}$ ".

DUCEAS CORNEL directorul liceului economic și MOLDOVANU MIHAI președintele clubului sportiv, din Suceava, apreciau că "este o mare greșală afirmată făcută la posturile noastre de radio și televiziune, despre faptul că o mare parte din clădirile ce s-au dărîmat, erau făcute de capitaliști care au urmărit doar profituri. În realitate clădirile respective au rezistat la cutremurul din 1940. Sînt vinovați cei care pe parcursul anilor nu au controlat clădirile respective pentru a descoperi fisurile și primejdia de prăbușire".

Profesorul pensionar BOROSAN VASILE din Suceava, consideră că "blocurile vechi care la cutremurul din 1940 au rezistat, la cutremurul din 4 martie a.c. s-au dărîmat întrucît erau deja gubrede și reviziile privind rezistența acestora s-au făcut superficial și nu așa cum se face în Franța, unde pentru controlul rezistenței clădirilor se dă toată tencuiala jos".

S-au înregistrat și unele comentarii privind modul în care se va face recuperarea pierderilor cauzate de cutremur. În acest sens, IACOB IOAN director al școlii populare de artă Suceava, consideră că situația creată va avea repercusiuni asupra retribuției lunare a angajaților. ARADAVOIESEI ALEXANDRU gestio-

12 martie 1977

Sinteză întocmită de șeful Inspectoratului Județean Suceava, colonelul Ițcuș Dragoș, privind comentariile făcute de unii cetățeni din județ în legătură cu posibilele cauze și consecințe ale cutremurului din 4 martie 1977.

Documentul prezintă opiniile unor membri ai cultelor religioase, potrivit cărora cutremurul ar fi fost un semn de la Dumnezeu și arată că, în urma audierii știrilor transmise de Radio „Europa Liberă”, unele persoane susțin că autoritățile române ascund dimensiunea pagubelor produse. Totodată sunt redată criticile aduse lui Nicolae Ceaușescu pentru că a refuzat ajutoarele trimise de Occident și temerile că aceste ajutoare care vor veni din țările socialiste nu vor fi împărțite în mod echitabil.

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 8779, vol. 80, ff. 117-118)

INSPECTORATUL JUDEȚEAN SUC. AVA

Nr. 035070 din 12.03.1977

S I N T E Z A

Perechea de diferite vârste și profesii de pe raza județului, continuă să facă comentarii cu privire la cutremurul din 4 martie a.c., cauzele și urmările acestuia și modul de soluționare a situațiilor generate de seism.

Anumite elemente stăpânite de idei mistice, atribuie producerea cutremurului voinței unei forțe supranaturale. În acest sens au făcut comentarii unii aderenți ai sectelor religioase "Martiștii lui Jehova", "penticostali disidenți", "Cregtini după evanghelie", aderenți ai altor secte, precum și elemente mistice ce fac parte din cultul ortodox.

Asemenia comentarii s-au înregistrat din partea elementelor menționate din localitățile: Rădăuți, Arbore, Vicov de Sus, Frătăuții Vechi, Satu Mare, Milișăuți, Pătrăuți, Salcea, cartierul Burdujeni-Suceava, Cîrlibaba etc.

Astfel, jehovista RUZDUP EUGENIA din Satu Mare, susține că "de abea au început nenorocirile și toate acestea demonstrează adevărul credinței jehoviste". COVALA TEODOR, CAPRA ȘTEFAN și UNGUREANU GHEORGHE, jehoviști din Rădăuți, susțin că seismul este "manifestarea voinței lui Jehova".

Comentând producerea cutremurului, CAPSIRIMB NATALIA aderență a sectei "Martiștii lui Jehova", din comuna Frătăuții Vechi, afirmă că "în cărțile sfinte scrie că în timpul din urmă vor fi războaie, cutremure și alte necazuri, fapte ce se adverese în prezent". Similar, au făcut comentarii și NEMESNEGIUȘ DUMITRU, jehovist din cartierul Burdujeni-Suceava, IONESCU CONSTANȚIN jehovist din comuna Frătăuții Vechi, SAMOILA ANIBAL penticostal disident, POLOGOSER GHEORGHE adventist și alți sectanți din comuna Scheia, IECHEA GHEORGHE aderent al sectei "Cregtini după evanghelie" din comuna Salcea etc.

Numiții **BORDEIANU GHEORGHE**, **CALENICI TANASE**, **BORNICIUC GHEORGHE**, **CINTEA CAROL** și alte persoane din comuna Cîrlibaba, ce nu aparțin de nici o sectă religioasă, apreciază că "cutremurul este o pedeapsă dată de Dumnezeu, după care vor veni și alte necazuri, inclusiv războaie, pentru că lumea lucrează în zilele de duminică și alte sărbători". În același mod concluzionează și alți cetățeni din localitățile menționate la început.

O altă problemă comentată este cea cu privire la numărul victimelor și proporțiile distrugerilor. Unele persoane susțin că datele și situațiile comunicate oficial, nu ar fi reale și că s-ar ascunde adevărul, aducînd drept argument în favoarea afirmațiilor făcute, diverse știri recepționate de la posturile de radio capitaliste în special de la postul de radio "Europa Liberă". De exemplu, **MOROSAN ARCADIE**, muncitor forestier din comuna Stulpiceni, susține că "ceea ce s-a arătat și comunicat la televizor și radio nu este real, postul de radio care întotdeauna comunică adevărul este "Europa Liberă". Sora medicală **CUNELIANU AURELIA**, afirmă că "mai multă încredere are populația în știrile transmise de "Europa Liberă" decît în știrile transmise de posturile noastre de radio, care nu spun realitatea așa cum nu au spus nimic despre moartea unor artiști, pe_cînd posturile străine au comunicat acest lucru". Afirmații cu conținut similar au fost făcute și de către **CHECHENIUA FLOAREA** din comuna Arbore, **MEGLIARA** din Vicova de Sus, **MARCEA VIORICA**, **IMBESCU ILIN**, **METANIC VASILE** și alții din Rădăuți. Cei în cauză susțin că numărul victimelor și proporțiile distrugerilor, ar fi mult mai mari decît datele comunicate oficial.

S-au înregistrat și unele comentarii privind oferirea de ajutoare de către alte state și poziția conducerii statului nostru în legătură cu acestea.

Astfel, **MORARU BRAGOS**, muncitor la Fabrica mixtă de industrie locală Rădăuți, afirmă că "de înțeles din conferința de presă ce a avut loc recent că statul român refuză ajutoarele oferite de americani și în schimb va obliga angajații unităților socialiste să plătească sume de bani echivalente cu retribuția pentru o zi de lucru, în fiecare lună". **ISOFISCU VASILE** muncitor la aceeași unitate, a afirmat că "Președintele Republicii a fost prea tăios în replicile date ziariștilor americani, lăsînd să se înțeleagă că refuză ajutoarele din partea unor țări din Vest". **ARGARU ȘTEFAN** și **POPA MARIA** angajați la Inspectoratul pentru protecția plantelor, au comentat că "obiectele ce vor fi primite din străinătate drept ajutoare, vor fi

înșugite de persoane cu funcții care nu au suferit de pe urma cutremurului, iar sinistraților li se vor da obiecte uzate și fără valoare, așa cum s-a întâmplat în timpul inundațiilor". NICHIFORIUȘ, medică asistentă medicală la spitalul din Rădăuți, a afirmat că "conducerea statului se plimbă și poporul moare, iar pentru acoperirea daunelor pricinuite de cutremur se vor face împrumuturi în străinătate".

SEFUL ÎNREGISTRATULUI

Colonel,

Ițcuș Dragoș

18 martie 1977

Sinteză întocmită de Inspectoratul Județean Suceava cu privire la comentariile cetățenilor în legătură cu urmările cutremurului din 4 martie 1977

Documentul reflectă faptul că majoritatea cetățenilor nu aveau încredere în capacitatea autorităților de a împărți echitabil ajutoarele materiale și financiare strânse pentru sinistrați.

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 8779, vol. 80, ff. 114-114v)

INSPECTORATUL JUDITEAN SUCEAVA

Nr. 035078 din 18.03.1977S I N T E Z A

Din informațiile recent obținute, reiese că unele persoane din județ manifestă neîncredere cu privire la folosirea fondurilor destinate ajutorării sinistraților cutremurului din 4 martie a.c. Aceștia consideră că fondurile constituite prin contribuția angajaților și altor categorii de cetățeni, nu vor fi folosite în întregime pentru ajutorarea persoanelor ajințate și că de acestea vor beneficia persoane ce nu au avut de suferit de pe urma seismului. Unii din cei în cauză, și-au exprimat dezacordul de a contribui bănește sau sub altă formă la constituirea fondului menționat.

În sensul celor de mai sus s-au exprimat **HOFMAN HERBERT**, angajat la C.F.L. Suceava, **VANCEA IOACHIM**, țăran cu gospodărie individuală din comuna Fundu Moldovei, **BAHNA PETRU** muncitor la fabrica de cherestea din comuna Vicovu de Jos, **PRISLOFAN TOADER** și **DRALE PETRU** agricultori din comuna Păltinoasa, **HOMAN CONSTANTIN** și **COVASA TRAIAN** muncitori la I.P.L. Suceava, **MIHAILESCU GHEORGHE** muncitor la fabrica mixtă de industrie locală Iacobeni, **POSTOLUCA VASILIE** funcționar la Sucursala Băncii Naționale din Rădăuți și alții.

De exemplu, **POSTOLUCA VASILIE** a afirmat: "Eu se știe dacă ajutoarele vor fi primite de sinistrați, întrucât se va merge pe influențe și împărțirea acestora se va face cu favori, deși organele superioare sînt bine intenționate. **MIHAILESCU GHEORGHE**, comentînd pe aceeași temă, susținea că: "Banii care se strîng de la populație și mai cu seamă obiectele primite drept ajutoare din străinătate, nu vor ajunge în totalitate la sinistrați. Se va întîmpla ca în anul 1970, cînd obiectele trimise din străinătate pentru cei ce au suferit de pe urma inundațiilor au fost vîndute în magazine". În același mod a comentat și **HOMAN CONSTANTIN** muncitor la I.P.L. Suceava precum și **DRALE PETRU** din Păltinoasa. Ultimul a afirmat că: "În 1970

tot așa s-au strâns bani și haine și nu peste mult timp, hainele s-au vândut în piața orașului Gura Humorului". A mai menționat că: "Am înțeles de la postul de radio "Europa Liberă" că de acum vor veni greutățile pentru români, că oamenii vor fi constrânși să contribuie la refacerea țării, că în România omul este considerat unscaltă, lucrează zi și noapte fără odihnă".

POPESCU IOAN jurist la I.A.S. Rădăuți, referindu-se la modalitățile de colectare a ajutoarelor și-a exprimat părerea că "nu este corect să se stabilească măsuri gablon în funcție de retribuția lunară pentru a contribui la fondul de ajutorare, întrucât apare ca o chestiune impusă. Ar trebui să se emită un sistem de bonuri de diverse valori ce să fie difuzate prin CEC, la mandatarii din întreprinderi și în acest fel s-ar înlătura și posibilitatea unor fraude".

IONESCU CONSTANȚA muncitor la F.M.I.L. Rădăuți, într-o discuție recentă, menționa că "deși inițial s-a spus că sinistraților li se vor da apartamente gratuit, ulterior s-a revenit și acestea vor trebui plătite în rate, pentru care statul acordă credite prin CEC. Nu ar trebui statul să pretindă plată, întrucât costul apartamentelor este acoperit din fondurile de ajutorare".

În mod similar, au făcut comentarii și celelalte persoane menționate.

ȘEFUL INSPECTORATULUI
Colonel,

Igăz Pragăz

Reportat - local
2 PCR-